

Světový den encefalitidy: Povědomí o encefalitidách je stále nedostatečné

Praha, 21. února 2025 - Každý rok 22. února si svět připomíná Světový den encefalitidy, jehož cílem je zvýšit povědomí o této závažné skupině onemocnění. Encefalitida, tedy zánět mozku, může mít různé příčiny, nejčastěji virové, bakteriální nebo autoimunitní.

V České republice je nejčastější formou encefalitidy klíšťová encefalitida. Česká republika patří k zemím s **nejvyšším výskytem klíšťové encefalitidy v Evropě**. V roce 2020 bylo hlášeno 854 případů tohoto onemocnění, což představuje incidenci 8 na 100 000 obyvatel.

"Toto onemocnění může mít i závažné dlouhodobé následky, proto je v našich podmínkách vhodné zvážit vakcinaci," uvádí MUDr. Marek Štefan z Kliniky infekčních nemocí a cestovní medicíny 2. LF UK a FN Motol.

Autoimunitní encefalitidy jsou relativně nověji popsané onemocnění. Bohužel povědomí o této podskupině je stále nedostatečné. Ačkoli jsou léčitelné, často nejsou včas diagnostikovány, což může mít vážné následky pro pacienty i jejich rodiny. S rozvojem znalostí a zlepšením diagnostických metod je zaznamenán nárůst jejich výskytu, což podtrhuje nutnost širší informovanosti a lepší dostupnosti specializované péče.

Autoimunitní encefalitidy vznikají v důsledku nepřiměřené reakce imunitního systému proti vlastnímu tělu, kdy imunitní systém začne napadat vlastní mozkové buňky. Část z nich může být také paraneoplastická, což znamená, že vznikají v souvislosti s nádorovým onemocněním, kdy imunitní systém reaguje na přítomnost nádoru a omylem napadá nervovou tkáň. Mohou se projevovat širokou škálou neurologických a psychiatrických příznaků, jako jsou ztráta paměti, změny chování, epileptické záchvaty nebo poruchy řeči a hybnosti.

„Jelikož příznaky mohou být variabilní, správná diagnostika vyžaduje neurologické vyšetření a specializované laboratorní testy,“ vysvětluje MUDr. Hana Mojžišová, Ph.D., která se spolu s MUDr. Martinem Elišákem, Ph.D., na Neurologické klinice 2. LF UK a FN Motol věnuje diagnostice a léčbě autoimunitních encefalitid.

Mezi nejčastější typy autoimunitních encefalitid patří onemocnění spojená s protilátkami proti receptorům NMDA, LGI1 nebo GAD.

„Každý z těchto typů má své specifické klinické projevy a prognózu, ale společným jmenovatelem je nutnost rychlé diagnostiky a cílené imunoterapie. Čím dříve je léčba zahájena, tím lepší jsou výhlídky pacienta,“ dodává dr. Elišák.

Povědomí o autoimunitních encefalitidách je stále omezené, a to jak mezi veřejností, tak i mezi některými lékaři. Proto je důležité o těchto onemocněních mluvit a zlepšovat jejich diagnostiku i léčbu. Při příležitosti Světového dne

encefalitidy pořádají patientské organizace a odborné společnosti různé informační kampaně, přednášky a diskuse s cílem zvýšit povědomí o této problematice. Jako symbol podpory a zvýšení povědomí o encefalitidě bude v tento den červeně nasvícena Petřínská rozhledna. Nasvícení Petřínské rozhledny červenou barvou je součástí celosvětové iniciativy osvětlující významné památky. V minulosti se do této akce zapojily stovky budov po celém světě, například Niagarské vodopády či londýnské nádraží King's Cross.

Kontakt pro média:

MUDr. Martin Elišák, Ph.D.
Neurologická klinika 2. LF UK a FN Motol
martin.elisak@fnmotol.cz
601 082 777

MUDr. Hana Mojžišová, PhD.
Neurologická klinika 2. LF UK a FN Motol
hana.mojzisova@fnmotol.cz

